

AmphiA

Milieu- en duurzaamheidsjaarverslag 2021

Inhoud

1. Voorwoord Raad van Bestuur Stichting Amphia en bestuur MSB-A.....	3
2. Onze missie en visie.....	4
3. Milieu wet- en regelgeving.....	5
4. Green Deal.....	6
5. Milieu Platform Zorgsector.....	7
6. Organisatie en cultuur	9
7. Mobiliteit.....	11
8. Inkoopbeleid.....	12
9. Duurzame voeding	13
10. Duurzaam gebouw en energie.....	14
11. Milieu en leefomgeving.....	16
12. Circulaire bedrijfsvoering	20
13. Vooruitblik 2022 en verder.....	22

1. Voorwoord Raad van Bestuur Stichting Amphia en bestuur MSB-A

Amphia is een STZ-ziekenhuis met vestigingen in Breda, Oosterhout en Etten-Leur. We zijn actief op het gebied van (topklinische) medisch specialistische zorg, zorggerelateerd onderwijs en wetenschappelijk onderzoek. Waar het ons om gaat, is dat mensen in onze regio zo gezond mogelijk zijn en optimaal kunnen deelnemen aan de samenleving.

Onze toekomst wordt bepaald door wat jij en ik ervan maken, ook op het gebied van klimaatverandering, duurzaamheid en milieuvervuiling. Samen met iedereen die in Amphia werkt of betrokken is, willen we met ons duurzaamheidsbeleid daarin onze rol vervullen om zo ook op dit gebied een stukje Amphia te maken. Wij zien als geen ander wat in onze zorg en in ons werk goed gaat en wat beter kan. In dit jaarverslag laten we zien wat we in 2021 hierin bereikt hebben.

We hebben inmiddels de eerste stappen gemaakt om de bewustwording rondom duurzaamheid te vergroten en we zien dat veel Amphianen zich in willen zetten voor een duurzamer Amphia en dat initiatieven in het gehele ziekenhuis ontstaan.

Deze initiatieven komen samen bij de Werkgroepen, Green-Teams en Green Buddy's in het programma Duurzaamheid in Nieuw Amphia. Samen met al onze medewerkers, vrijwilligers en medisch specialisten werken we hard aan een duurzamer en daarmee toekomstbestendig en gezonder Amphia.

O. (Olof) Suttorp MD MBA
Voorzitter Raad van Bestuur Stichting Amphia

dr. R. (Robert) Wagenmakers MBA
Voorzitter bestuur Medisch Specialistisch Bedrijf Amphia

2. Onze missie en visie

Missie

Amphia verbetert de gezondheid van mensen en levert nuttige, veilige en hoogwaardige medisch specialistische zorg. Daarbij staat de mens centraal.

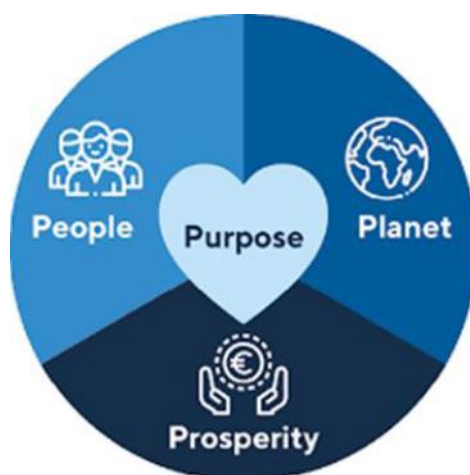
Omdat het verbeteren van gezondheid van mensen onlosmakelijk verbonden is met een gezonde leefomgeving wil Amphia hiervoor haar verantwoordelijkheid nemen en inzetten op duurzame en toekomstbestendige zorg.

Hiermee wil Amphia een bijdrage leveren om de komende generaties gezond te laten blijven in een gezonde omgeving.

Visie

‘Amphia levert duurzame en maatschappelijk verantwoorde zorg voor u en de mensen om u heen’

Om onze missie en visie waar te kunnen maken, staan deze vier punten steeds centraal bij alles wat we doen:

Vertaald naar woorden houdt dit in dat onze ambitie zorg is die voor iedereen betaalbaar is; met respect voor klimaat en milieu, door reduceren van onze CO₂-uitstoot, bij te dragen aan circulariteit en een gezonde leefomgeving te stimuleren.

Duurzaamheid zit daarbij in het DNA en het hart van alle Amphianen en krijgt handen en voeten met het programma Duurzaamheid in Nieuw Amphia (DNA).

3. Milieu wet- en regelgeving

Voor milieuvergunningen en periodieke inspecties wil Amphia in alle opzichten voldoen aan de wet- en regelgeving. Het ziekenhuis is volop in beweging en dat heeft geleid tot continue aanpassingen in de bedrijfsvoering. Zo bleken ook aanpassingen en uitbreidingen van de (milieu)omgevingsvergunningen noodzakelijk.

Voor Amphia zijn de volgende vergunningen van toepassing:

- Omgevingsvergunning Wet milieubeheer/Activiteitenbesluit;
- Vergunning Wet verontreiniging oppervlaktewater (als onderdeel van de omgevingsvergunning);
- Vergunning Grondwaterwet (onttrekken en infiltreren van grondwater voor de ondergrondse energieopslag).
- Vergunning kernenergiewet (behandelingen nucleaire geneeskunde)

In het kader van de genoemde vergunningen en besluiten vinden er regelmatig controles plaats: interne controles door de organisatie zelf en externe controles die uitgevoerd worden door de vergunningverlenende instanties.

4. Green Deal

In het Amphia Ziekenhuis wordt veel aandacht besteed aan duurzame bedrijfsvoering. Amphia ondertekende met de gemeente Breda een zogenoemde Green Deal, waarin is vastgelegd dat er zuinig en slim wordt omgegaan met energie, water, voedsel, afval en medicijnen. Een warmte-koudeopslag (WKO) en inzet van hr-ketels helpt de CO₂-uitstoot fors te verminderen.

Duurzaamheid wordt ook bereikt door de flexibele opzet van het gebouw, waardoor Amphia alle ruimte heeft om in te spelen op toekomstige veranderingen in de zorg zonder nieuwe investeringen en bouwhandelingen te verrichten.

De overheid heeft klimaatdoelstellingen geformuleerd in het Klimaatakkoord. Deze worden met de betrokken partijen omgezet in Green Deals om de klimaatdoelstellingen te behalen.

Zo zijn ziekenhuizen in Nederland verantwoordelijk voor ruim 7% van de nationale CO₂-uitstoot.

Ook gebruiken Nederlanders steeds meer medicijnen, die via het lichaam in het riool en daarna in het water terechtkomen. Hier veroorzaken ze schade aan waterflora en -fauna en hebben ze een negatief effect op de drinkwaterbereiding. Weliswaar is slechts 10% van de uitgescheiden medicatieresten direct afkomstig uit de zorg, maar ziekenhuizen vormen wel een belangrijke schakel in de keten als het gaat om preventie van overmatig gebruik van medicatie door bijvoorbeeld minder voor te schrijven.

Circulariteit is een belangrijk thema; al in 2030 wordt gemikt op 50% minder gebruik van primaire grondstoffen. Dat betekent dat ziekenhuizen meer moeten inzetten op inkopen en gebruiken van herbruikbare en/of recyclebare producten. In Amphia wordt elke dag 4000kg afval geproduceerd, waarvan verreweg het meeste als restafval wordt afgevoerd en verbrand.

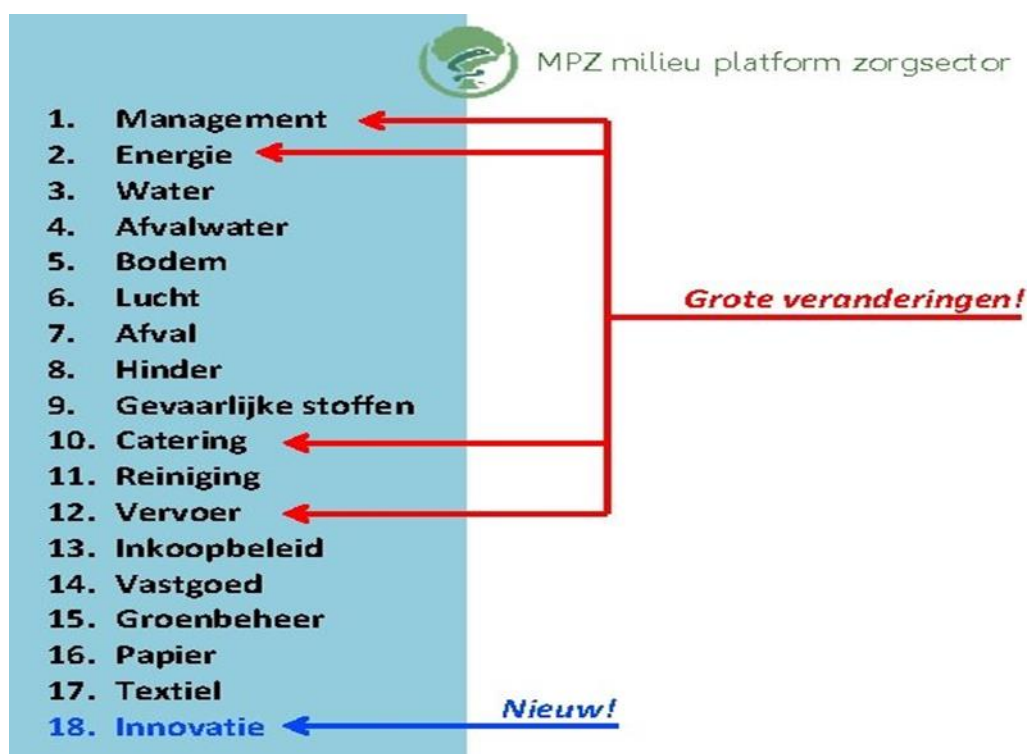
Alle bovengenoemde thema's zullen een positief effect hebben op onze leefomgeving. Daarnaast zetten we ook in op meer bewegen in en om Amphia en om de keuze voor gezonde en duurzame voeding gemakkelijker te maken.

5. Milieu Platform Zorgsector

Milieu Platform Zorgsector (MPZ) is een vereniging voor en door de zorg. MPZ ontwikkelt en deelt kennis over onder andere duurzaam beleid, milieuzorg, audits, het monitoren van milieuprestaties en -kosten en praktische thema's. Bij dat laatste kan gedacht worden aan veilig werken met gevaarlijke stoffen, preventie van water- en energieverbruik, afval(water), vervoer, duurzaam inkopen, voedselverspilling voorkomen, gebruik van circulaire grondstoffen enzovoorts.

Amphia is sinds 2018 aangesloten bij het MPZ en heeft nu de certificering Brons. De ambitie is om in de nabije toekomst Zilver of Goud te behalen. MPZ hanteert bij haar beoordeling een indeling van thema's die invloed hebben op het milieu. Amphia volgt deze indeling voor de inzichtelijkheid. Sinds oktober 2021 is het eisenschema aangescherpt:

16

Voor de toekomst is het noodzakelijk om jaarlijks een milieu- duurzaamheidsactieplan op te stellen evenals een meerjarenplan, zodat de voorgenomen verbeteringen ook geborgd kunnen worden in een beleid. Dit meerjarenbeleidsplan en bijbehorend actieplan voor 2022 is inmiddels opgetekend en vastgesteld.

Amphia heeft zich ook in 2021 ingespannen om de milieubelastende effecten als gevolg van de reguliere bedrijfsactiviteiten te verminderen. Het programma Duurzaamheid als overkoepelend platform, waarin alle plannen om energie te besparen en processen om te verduurzamen samen komen, is hierin leidend geweest. Overall zijn er veel stappen gezet naar een duurzamer Amphia:

- Het niveau van energiebesparing was al hoog en is nu nog hoger; zo is inmiddels de luchtbehandeling op de OK in de nacht en avonden waar mogelijk naar 50% teruggebracht.
- Waterbesparing wordt daar waar mogelijk ingezet. Zo wordt onderzocht of we regenwater op kunnen vangen om dit water te gebruiken bij b.v. beregenen van de groenvoorziening.
- Afvalwater wordt gemonitord op vervuiling en er wordt gekeken naar een mogelijkheid om gevaarlijke stoffen die nog wel geloosd worden bij de bron af te vangen.
- Het organisch afval is door het voedseldistributieplan verminderd.
- De uitstoot van narcosegassen is verminderd door hiervan veel minder te gebruiken bij ingrepen. Deze gassen hebben een negatieve impact op het milieu.
- Afval wordt al op veel fronten gescheiden. Daarnaast wordt gewerkt aan meerdere initiatieven voor een nog betere scheiding, zoals de inzameling van diverse soorten plastics en wegwerp instrumentarium.
- Naast betere afvalscheiding wordt ook ingezet op minder gebruik van materialen bij diverse medische behandelingen.
- Er lopen meerdere projecten om wegwerpartikelen te vervangen door herbruikbare exemplaren.
- Een initiatief om medewerkers te stimuleren om op de fiets naar Amphia te laten komen wordt samen met het Brabants Mobiliteitsnetwerk uitgewerkt.
- Thuiswerken wordt gestimuleerd en gefaciliteerd.
- Het groenbeheer wordt functioneel ingezet om de biodiversiteit te bevorderen.
- Bij besparingen op papier wordt gekeken naar de mogelijkheid minder papier te gaan gebruiken door patiënten digitaal te informeren.
- Alle textiel dat Amphia gebruikt, wordt volgens de meest duurzame manier geproduceerd, gewassen en gerecycled.

Het streven van Amphia om het certificaat Zilver of Goud van MPZ te behalen, is met de voortgang van de genoemde ontwikkelingen en maatregelen en onze inzet goed haalbaar. Met het certificaat goud voldoen we dan ook aan het officiële nationale keurmerk Milieukeur.

6. Organisatie en cultuur

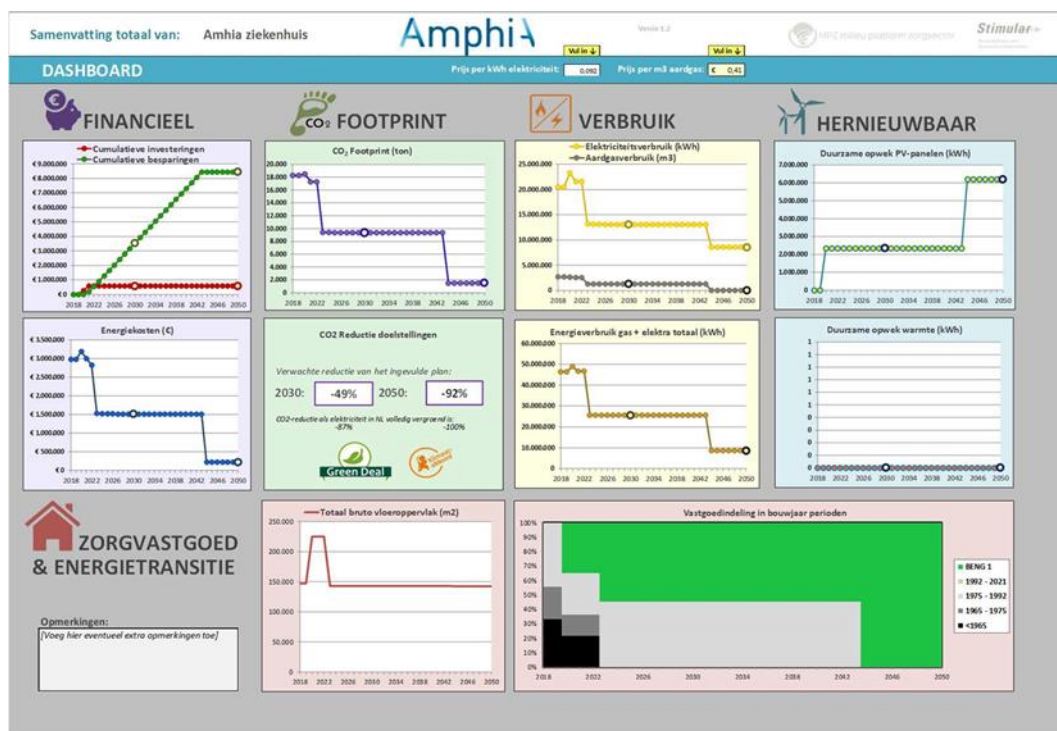
Management

Amphia betrok in december 2019 de nieuwbouw. Bij het ontwerp is rekening gehouden met duurzaamheid volgens de vigerende regelgeving. De nieuwbouw is naar de hoogst haalbare energiestandaard gebracht, de CO₂-uitstoot is substantieel verlaagd en in het gebouw worden alle energiestromen geregistreerd in het gebouwbeheersysteem. Daarnaast is de locatie Langendijk inmiddels afgestoten waarmee het energieverbruik verder omlaag is gebracht. Dit zal in de cijfers over 2022 zichtbaar zijn.

In de huidige vernieuwingsplannen zijn alle technische en andere vormen van energiebesparing meegenomen, zoals de Energy Efficiency Audit (EED) voorschrijft. Er zijn maatregelen genomen voor onder andere frequentieregelde motoren in de ventilatiekasten, decentrale warmwatervoorzieningen door middel van warmtepompen, ledverlichting en het vernieuwen van het waterleidingstelsel.

Om inzichtelijk te maken wat de CO₂-reductie van Amphia is, is er een routekaart gemaakt die alle maatregelen laat zien om in 2050 CO₂-neutraal te zijn. Met de nieuwbouw kan Amphia deze doelstelling behalen. Voor de bestaande gebouwen moeten er nog wel verbeteringen worden doorgevoerd. Die staan omschreven in het Masterplan Techniek, dat weer deel uitmaakt van het MJOP (meerjarenonderhoudsplan) en de LTOP (lange termijn onderhoudsplanning).

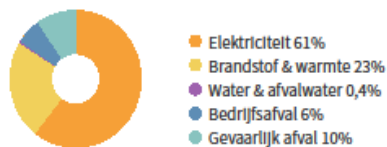
Daarnaast worden energiebesparingen geborgd in de onderhoudscontracten. Met patiënten en toeleveranciers wordt onder andere via de website gecommuniceerd over het duurzaamheidsbeleid van Amphia. Kengetallen over bijvoorbeeld onze CO₂-footprint worden op de website van de Milieubarometer gepubliceerd.

Milieugrafieken 2021

Milieugrafiek

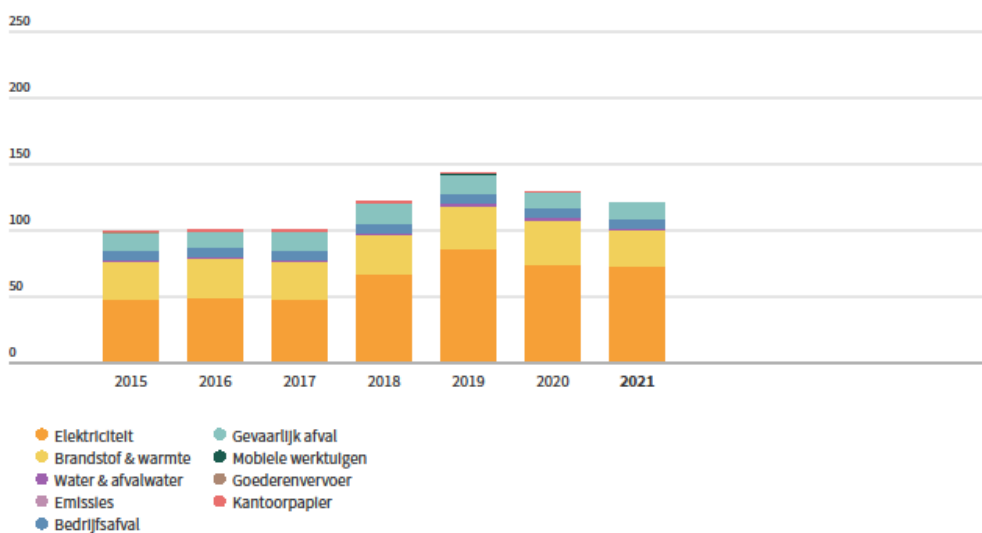
2021 Amphia LD-PL-MG renovatie + nieuwbouw

Bron: Milieubarometer Amphia - 21 februari 2022

Milieugrafiek

Amphia
% t.o.v. 2015

Bron: Milieubarometer Amphia - 21 februari 2022

7. Mobiliteit

Amphia is bezig met mobiliteit, maar het ontbreekt nog aan een overkoepelend document waarin de afzonderlijke vervoersthema's worden beschreven en de voortgang meetbaar wordt gemaakt, zodat we kunnen voldoen aan de eisen van het MPZ.

De thema's zijn onder andere: beperken goederenvervoer, communicatie over parkeerbeleid en bereikbaarheid, laadpalen voor elektrische mobiliteit, aanschafbeleid bedrijfsauto's en het beleid voor het beperken van woon-werkverkeer en zakelijke kilometers.

Er is binnen het programma Duurzaamheid een werkgroep Reisbewegingen en Transport, die zich bezighoudt met een aantal kernpunten. Daarnaast wordt binnen het nieuwe kantoorconcept het (deels) thuiswerken gefaciliteerd.

De andere thema's waaraan wordt gewerkt, zijn:

- Gebruik van elektrische taxi's:
Als door en voor bezoekers een taxi aangevraagd wordt, kiezen we bij voorkeur voor de inzet van een elektrische taxi. Dat is onderdeel van het beleid van Amphia. Als de klanten de keuze voor een taxi ter plekke maken, faciliteren we de optie voor elektrische taxi's door middel van een groen logo op de taxikeuzezuil. Voor vervoer dat cliënten thuis al organiseren, zijn we in gesprek met Taxipoint om te stimuleren dat er alleen elektrische taxi's naar locaties van Amphia worden gestuurd.
- Stimuleren van fietsgebruik door medewerkers:
Uit onderzoek blijkt dat 63% van de medewerkers met de auto naar Amphia komt, terwijl ongeveer 70% van het totale aantal medewerkers binnen een (met ebike) fietsbare straal van 20km woont. Een werkgroep is bezig met een fietsstimulatieplan, waarin aandacht voor gerichte acties zoals gratis onderhoudsbeurten, apps om met fietskilometers te sparen voor fietsaccessoires of goede doelen en fietslease mogelijkheden. Daarnaast worden ook de aanrijroutes op en om Amphiaterrein aangepakt en veiliger gemaakt. Hiervoor werken we samen met de Gemeente Breda.
- Oplaadpalen elektrische auto's:
Er is een probleem geconstateerd bij een onderdeel van de mobiliteit van Amphia. Na sluiting van de locatie Langendijk bleken er te weinig parkeerplaatsen voor onze medewerkers te zijn. Een verruiming van het aantal parkeerplaatsen is onderhanden door het plaatsen van een extra parkeerdek en daarmee kan dit probleem worden opgelost. Hierbij kan uitbreiding van het aantal elektrische laadpalen meegenomen worden. Voor bezoekers is dit al geregeld in de parkeergarage. De elektriciteitsvoorziening van deze parkeergarage is zelfvoorzienend d.m.v. de zonnepanelen op het dak.

8. Inkoopbeleid

Tijdens het schrijven van dit verslag worden de eerste contouren van het duurzaam inkoopbeleid van Amphia reeds zichtbaar. De heraccreditatie voor de Milieuthermometer Zorg stelt hier, ook voor een bronzen certificaat, duidelijk eisen aan middels een memo Duurzaam Inkopen.

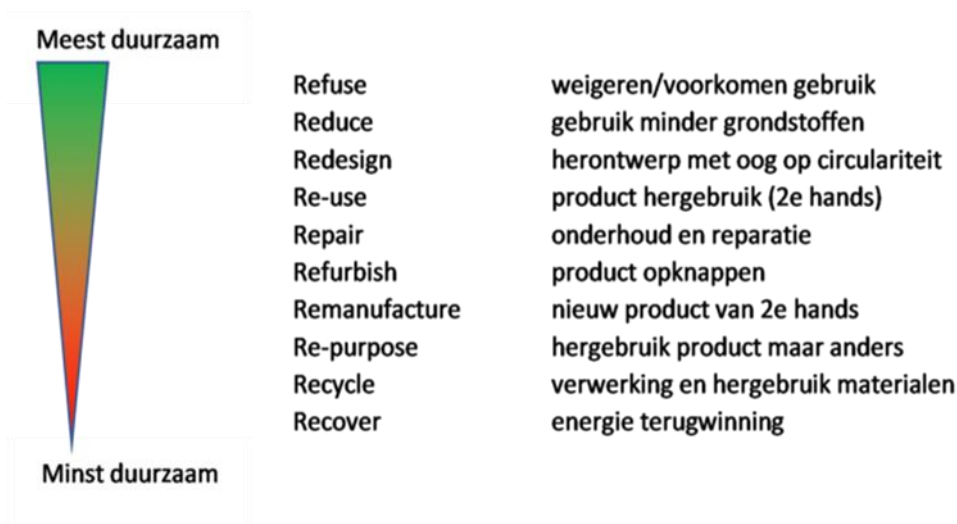
In deze memo zijn duurzame inkoopcriteria opgenomen met verplichte elementen (o.a. afvalscheiding, milieuvriendelijke reinigingsmiddelen, textielproductie- en reiniging) en keuze-elementen (o.a. inkoop groene elektriciteit, milieu- en diervriendelijke voeding, duurzaam plantmateriaal, medische re-usables).

Voor de toekomst zal er in het duurzaamheidsprogramma extra aandacht nodig zijn voor het inkoopbeleid als de ambitie is om het certificaat Zilver of Goud van het Milieu Platform Zorgsector te behalen.

Daarbij zal maatschappelijk verantwoord inkopen centraal staan; duurzaamheid wordt dan meegenomen in de aanbestedingstrajecten waarbij leveranciers moeten kunnen aantonen dat hun product duurzaam is en onder goede werkomstandigheden wordt geproduceerd.

We kopen alleen zaken die echt nodig zijn, zo lang mogelijk meegaan en kunnen worden hergebruikt of gerecycled. De tien niveaus van circulariteit zijn hierbij leidend:

Niveaus van circulariteit (10 R's)

9. Duurzame voeding

Als het gaat om voeding is Amphia erg vooruitstrevend in haar beleid en de uitvoering. Preventie van swill (organisch afval) wordt heel actief aangepakt bij Amphia. In het Delegate systeem kan de patiënt met een persoonlijke iPad een keuze maken uit verschillende maaltijden. Omdat de wensen tot 30 minuten voor het uitserveren van de maaltijd aangepast kunnen worden in hoeveelheid en andere wensen, zijn er vrijwel geen bordresten meer. Ook de resten in de keuken door teruggave van maaltijden van ontslagen patiënten, wordt hiermee enorm gereduceerd.

Het huidige voedingsdistributiesysteem is ingevoerd na de verhuizing in december 2019. Gegevens over het verleden zijn niet voorhanden, maar gezien de wijziging naar dit nieuwe systeem, is swill al behoorlijk beperkt. Er wordt momenteel gewerkt aan een monitoringsysteem om vast te leggen hoeveel er nu alsnog wordt weggegooid per bed per jaar.

De leverancier van de maaltijden werkt met het ASC- en het MSC-keurmerk voor vis en met vlees van het Beter Leven-keurmerk (1 ster). Waar mogelijk wordt gewerkt met lokale producten, Planet Proof-producten en met producten zonder palmolie als basis.

Een verbeterplan voor duurzame voeding en catering is in de maak. Er wordt gewerkt aan doelstellingen voor het einde van de komende planperiode. Het aandeel milieubelastende producten is verlaagd omdat deze over het geheel genomen minder worden gebruikt.

Het verbeterplan omvat een aantal punten waar al aan voldaan wordt. Zo worden er vijf verschillende vegetarische maaltijden per dag aangeboden om plantaardige eiwitten te stimuleren boven dierlijke. Ook zijn er inmiddels eiwitrijke en volledig plantaardige muffins beschikbaar. Er wordt gekeken naar uitbreiding van het aanbod vegetarische/veganistische maaltijdcomponenten.

Ook het aanbod voor medewerkers is inmiddels verbeterd; zo is er voor hen een Healthy Fridge geplaatst waar men als de restaurants gesloten zijn toch een gezonde maaltijd kan afhalen. Verder wordt in de restaurants zelf gekeken naar het verbeteren van het assortiment gezonde producten en om deze ook prominenter in beeld te laten zijn.

Wegwerpserviesgoed wordt slechts in zeer uitzonderlijke medische situaties gebruikt; het overige serviesgoed is reinigbaar en herbruikbaar. Alleen bij de koffieautomaten worden nog veel kartonnen wegwerpbekertjes gebruikt. Deze mogen niet bij het papier/kartonafval want enerzijds zijn deze 'vuil' en anderzijds hebben de bekertjes een plastic coating aan de binnenkant. Per 2023 worden dergelijke bekertjes landelijk verboden, tenzij men voor hoogwaardige recycling zorgt en zeker tweederde van de bekertjes gescheiden inzamelt. Steeds meer afdelingen maken gebruik van eigen mokken.

10. Duurzaam gebouw en energie

Energie

Met registratiesystemen heeft Amphia goed zicht op de verbruiksstromen. Het gebouwbeheersysteem is 24/7 actief. Ook bij alarm 's nachts wordt er direct opvolging aan gegeven. Zo worden lekkages in de verschillende systemen snel opgespoord en verholpen en water en energie bespaard.

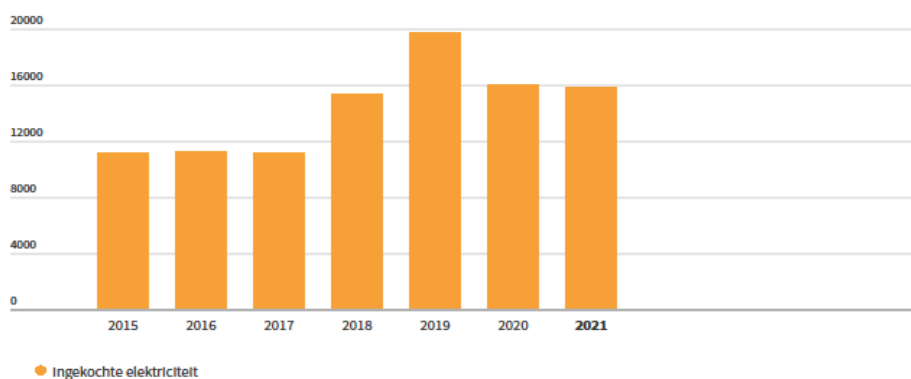
Energie besparen heeft in principe de voorkeur boven groencertificaten kopen om daarmee het gebruik van groene stroom te garanderen. Toch is het plan om in 2022 weer te kijken naar het inkopen van groene energiecertificaten. Bij afloop van het huidige energiecontract wordt besloten wat de beste strategie is voor Amphia.

Door de nieuwbouw voldoet Amphia al veel beter aan de eisen van het MPZ om energie te besparen, o.a. door gebruik te maken van warmte-koude opslag en sensorverlichting.

In 2021 was het elektriciteitsverbruik 28.533.015 kWh t.o.v. 28.904.813 kWh in 2020. In 2021 is voor verwarming 2.420.850 m3 gas gebruikt en 584.304 m3 voor productie. In 2020 was dit 2.942.181 m3 respectievelijk 656.304 m3.

CO₂-grafiek

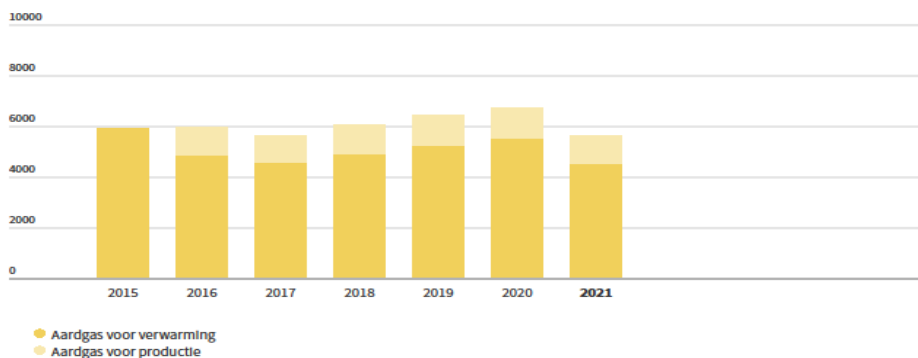
Amphia
Ton CO₂

Bron: Milieubarometer Amphia - 21 februari 2022

CO₂-grafiek

Amphia
Ton CO₂

Bron: Milieubarometer Amphia - 21 februari 2022

Water

Op het gebied van waterbesparing voldoet de nieuwbouw aan de meest waterzuinige eisen. Na de verbouwing in de oudbouw voldoen die locaties daar ook aan.

Om te voldoen aan de hoogste veiligheidseisen in legionellabestrijding, moet er met veel water worden gespoeld.

In het gehele gebouw zijn waterbesparende douches en toiletten geïnstalleerd.

In 2021 is 177.314 m³ aan drinkwater verbruikt; dit was 189.623 m³ in 2020.

Vastgoed

Het schilderen en onderhouden van de panden (in- en exterieur) wordt uitgevoerd met de meest milieuvriendelijke alternatieven.

Groenbeheer

Het groenbeheerplan van Amphia voorziet erin om de biodiversiteit van onze buitenomgeving te verbeteren. De nieuwe aanplant is milieuvriendelijk gekweekt en heeft een hoge natuurwaarde voor insecten en vogels. De mogelijkheid van een groen dak op de vernieuwbouw wordt ook onderzocht. Op het dak van de nieuwbouw is dit helaas geen optie vanwege de dakconstructie; wel zijn hier mooie binnentuinen aangelegd waarin ook aandacht is voor biodiversiteit.

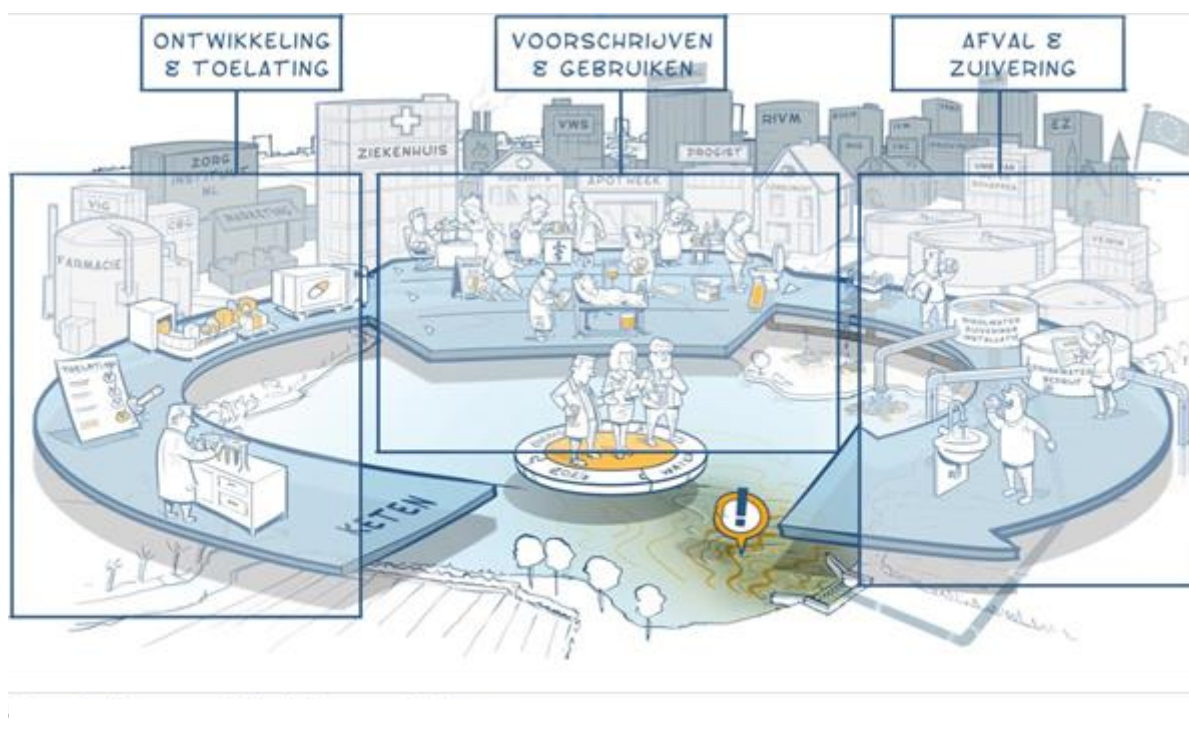

11. Milieu en leefomgeving

Afvalwater

Om te voorkomen dat medicijnen in afvalwater terecht komen, zijn medewerkers van Amphia niet alleen geschoold in omgaan met deze stoffen, maar ook in hoe deze stoffen veilig af te voeren. Medicatieresten resten gaan terug naar de apotheek voor veilige verwerking. Hetzelfde geldt voor het werken met chemicaliën. Het omgaan hiermee is vastgelegd in duidelijke protocollen.

Momenteel loopt er een landelijk initiatief, de ketenaanpak medicijnresten uit water, waarin wordt samengewerkt met andere ziekenhuizen, waterschappen, de farmaceutische sector, (huis)artsen en apothekers. Samen ontwikkelen zij een routekaart om medicatieresten in het water, de bodem en de lucht te reduceren. Medicatie scoort namelijk hoog op zowel milieu impact als kosten. Amphia participeert in dit initiatief.

Bodemkwaliteit

Er wordt gewerkt aan een totaaloverzicht in het Periodiek Onderhoudssysteem waarin alle vloeistofdichte vloeren zijn opgenomen. Daarin komt ook een koppeling met de visuele inspecties. De aanwezige bodemtank voor diesel wordt jaarlijks door de KIWA geïnspecteerd en voldoet daarmee aan de wetgeving.

Amphia is het eerste ziekenhuis in Nederland met een gecertificeerd First Response Team. Daarnaast heeft ons ziekenhuis een Bedrijfsnoodorganisatie.

Deze structuur heeft een interne en externe component en wordt opgeschaald naar mate het incident ernstiger is. Voor kleine 'spills' zijn medewerkers getraind in het werken met gevaarlijke stoffen, als dit onderdeel is van hun werkzaamheden. Bij grotere spill-incidenten ondersteunen zij de BNO-organisaties die dan de leiding overnemen. Amphia heeft een

contract met Strukton Milieutechniek voor het opruimen van grote spill in de bodem of in het ziekenhuis zodat er altijd vakkundig en veilig met een spill-incident wordt omgegaan.

Luchtkwaliteit

De luchtkwaliteit wordt op verschillende manieren bewaakt en verbeterd. Zo wordt er in het nieuwe ziekenhuis geen gebruik meer gemaakt van schadelijke koelmiddelen en wordt daarmee onnodige belasting van het milieu voorkomen.

Daarnaast onderzoekt Amphia de mogelijkheden voor implementatie van een systeem voor afvangen van het narcosegas sevofluraan, een broeikasgas wat wel twee jaar in de atmosfeer blijft hangen. Naast mogelijkheid tot afvang loopt er ook een Europese procedure om het afgevangen gas opnieuw te kunnen gebruiken. Dat is voor Amphia wel een voorwaarde voor implementatie van een dergelijk systeem.

Afval

Het bestaande afvalpreventieplan is nog van kracht tot 2023. Dit neemt niet weg dat er nu ook gekeken wordt waar verbeteringen te behalen zijn. Zo is er een nader onderzoek gestart naar de mogelijkheden voor afvalscheiding.

Swill (organisch restafval) scheiden wordt deels gedaan. In de hotelkant van het ziekenhuis nog niet, bij de bedrijfskantine en de bezoekerskantine wel. Er wordt gewerkt aan een onderzoek om swill in kaart te brengen, zodat er beoordeeld kan worden waar dit verder valt te reduceren.

Het scheiden van overig kunststof wordt nog maar deels gedaan. Zo worden de wikkelfolies meegegeven met kartonafval dat door de kartonverwerker wordt gescheiden.

Een aantal extra afvalstromen worden momenteel samen met afvalverwerker Renewi onderzocht. Het gaat hierbij om

- De PDM- stroom (plastic, drankkartons en metaal)
- ODP-afval (over de datum producten; overgebleven eten in verpakking)
- Kunststoffen en verpakkingsmaterialen op de OK
- Inzameling wegwerp-instrumentarium op de OK

Daarnaast start in 2022 een verbeterplan voor het beter scheiden van papier en kartonafval. De praktijk leert ons dat hierin nog veel verbeterd kan worden. Zo komen in elk geval meer containers beschikbaar voor dit afval en zal een bewustwordingscampagne worden opgezet.

Overbodig meubilair wordt opgeslagen en indien nodig weer hergebruikt of geschonken aan goede doelen. Tijdens de pandemie is meubilair ook aan medewerkers aangeboden voor een thuiswerkplek. Bij de aanbesteding van nieuw meubilair is circulariteit een vereiste. De leverancier van ons nieuwe meubilair heeft duurzaamheid hoog in het vaandel staan; er worden duurzame materialen gebruikt, bestaand meubilair kan een tweede leven worden gegeven of worden omgebouwd voor andere doeleinden.

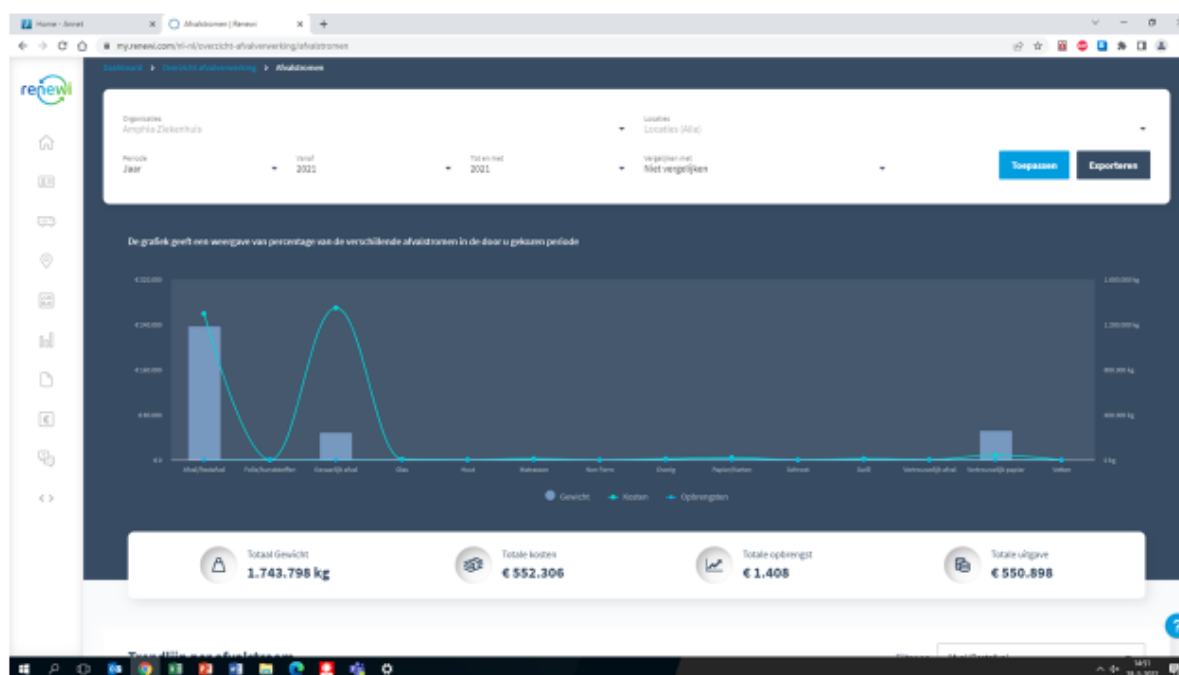
Medische apparatuur die niet meer bruikbaar is voor het ziekenhuis wordt ingezet voor hergebruik elders in de medische wereld. In Nederland, in andere landen, maar ook in de diergeneeskunde. Deels wordt het aangeboden aan een opkopende partij die de apparatuur opkoopt en hergebruikt. Daarnaast wordt elk afgevoerd in Ultimo geregistreerd. In 2019 betrof dit 1549 stuks, in 2020 2291 stuks en in 2021 waren dit 1871 items.

Er is geen hergebruikwaarde van ICT-apparatuur die ouder is dan vijf jaar. Van groter belang is dat de apparatuur gecertificeerd wordt vernietigd in verband met de privacy. Momenteel

wordt onderzocht of de afgedankte materialen op de juiste wijze worden gerecycled en of een leverancier meer kan doen op het gebied van hergebruik van de grondstoffen en/of onderdelen. Er wordt gekeken of er in de aanbestedingseisen van nieuwe ICT- en medische apparatuur kan worden opgenomen dat de producten voldoen aan de nieuwe normen van de circulaire economie. Amphia doneert wel pc's aan een onderwijsproject in Afrika (via ngo DEAN); in 2021 zijn 72 pc's gedoneerd.

Afvalstromen

In 2021 heeft Amphia in totaal 1.743.798 kg afval geproduceerd, een afname van 21% ten opzichte van 2020 (2.212.741 kg). Hierbij moet wel worden opgemerkt dat vanwege de corona pandemie de cijfers vertekend kunnen zijn in vergelijking met 'normale' jaren.

Van het totaal in 2021 is 1.189.670 kg afgevoerd als restafval; in 2020 was dit nog 1.221.090 kg.

Het afvoeren heeft in 2021 totaal 550.898 euro gekost, een afname van 4,4% t.o.v. 2020 (576.070 euro). Dit kleinere verschil van kosten t.o.v. de totale hoeveelheid afval wordt veroorzaakt door de afvalstoffenheffing die door de overheid wordt opgelegd. Dit ontmoedigingsbeleid zet de komende jaren door. Het advies is voor de komende jaren afval nog beter te scheiden.

Hinder en klachten

In 2021 zijn een tweetal klachten binnen gekomen over hinder die Amphia veroorzaakt voor haar omgeving, zoals geluid, stank of verkeeroverlast. Dit betrof klachten van geluidsoverlast, veroorzaakt door de werkzaamheden op het terrein. De klachten zijn naar tevredenheid afgehandeld.

Gevaarlijke stoffen

De opslagvoorziening gevaarlijke stoffen voldoet aan de regelgeving en wordt jaarlijks geïnspecteerd door de milieudienst of de auditor van het MPZ. Ook wordt intern vier keer per jaar gecontroleerd of de opslag nog aan de regels voldoet.

Toegang tot VIB-Bladen (Veiligheid Informatie Bladen) voldoet, die is zowel digitaal te benaderen in het digitale SOFOS-systeem en op de noodzakelijke locaties fysiek aanwezig en niet ouder dan een jaar.

Er wordt gewerkt aan een inventarisatie van Zeer Zorgwekkende Stoffen, zodat ingezet kan worden aan een minimalisatie van het gebruik. Zodra een overzicht is verkregen worden de verantwoordelijken gevraagd om op regelmatige basis naar minder schadelijke alternatieven te zoeken. Bij het binnenlaten van nieuwe gevaarlijke stoffen worden die door de afdeling die ze wenst en gebruikt eerst getoetst op veiligheid en milieubelasting.

De koelwaterbehandeling van Amphibia wordt momenteel nog met chemicaliën gedaan, maar dat wordt in 2022 heroverwogen.

12. Circulaire bedrijfsvoering

Zoals in het hoofdstuk Inkoopbeleid al vermeld is, zal circulariteit een belangrijke plaats gaan innemen bij onze bedrijfsvoering. Zo is al gezegd dat ons nieuwe meubilair circulair geproduceerd is en oud meubilair opnieuw gebruikt of weggegeven wordt. Ook kunnen we de volgende zaken benoemen:

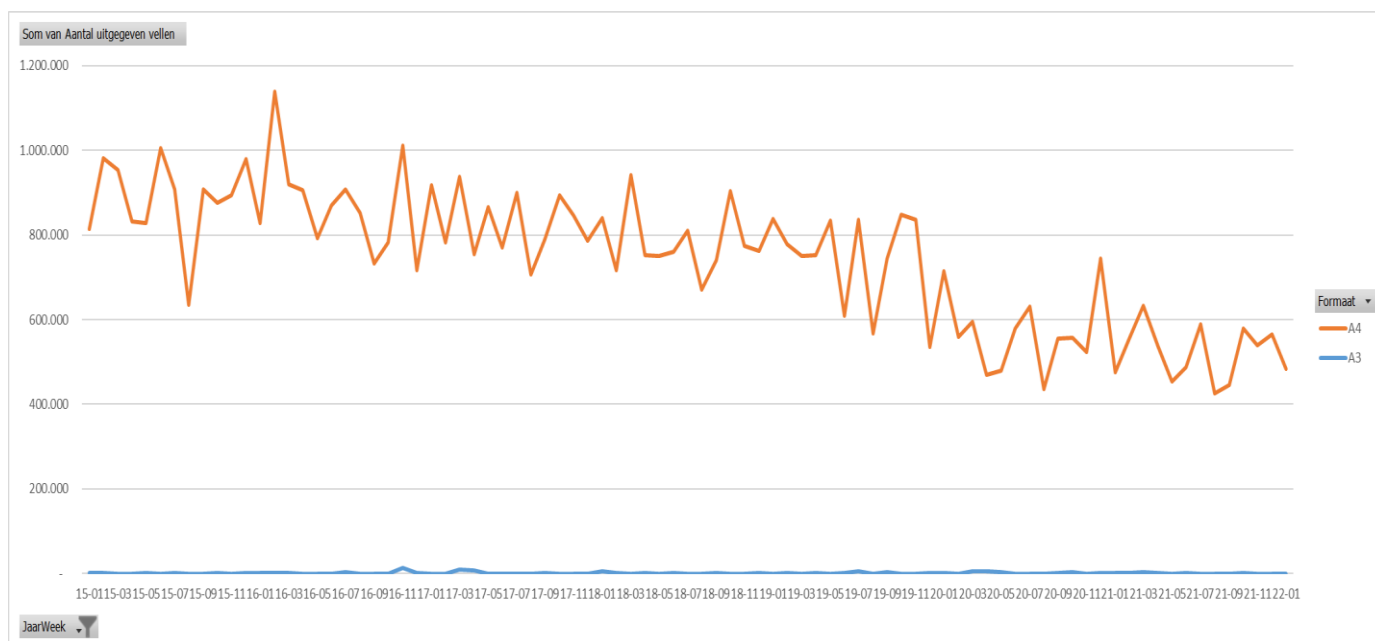
Reiniging

Reiniging is een factor van belang voor Amphia. Er zijn, zoals vereist, schoonmaakplannen en protocollen. Momenteel zijn er geen nieuwe ontwikkelingen, omdat de standaard al heel hoog is. Er wordt nog uitgezocht in hoeverre het systeem kan verduurzamen, zonder dat het ten koste gaat van veiligheid en kwaliteit. Denk hierbij aan meer schoonmaakmiddelen met een milieukeurmerk.

Papier

Sinds de ingebruikname van de nieuwbouw is er een nieuw printstelsel. De standaard instellingen die nu gebruikt worden zijn tweeledig papierbesparend. Standaard is dubbelzijdig printen ingesteld, maar ook komt de print pas uit de machine als de opdrachtgever er daadwerkelijk voorstaat (follow me systeem). Voor gebruik van dit systeem zijn in 2019 nog 1490 bomen verbruikt aan papier; in 2021 waren dit nog maar 1056 bomen.

Door de pandemie is de overstap naar digitaal werken versneld gegaan. Daarmee is ook het aantal printopdrachten drastisch afgenomen.

Naast het voorkomen van zinloos papiergebruik door medewerkers, wordt ook ingezet op minder gebruik van papier in de communicatie met patiënten. Veel van deze informatie kan ook digitaal verzonden worden. Door bij de intake te vragen hoe mensen de ziekenhuisinformatie willen ontvangen, kan een grote groep bediend worden met digitale informatie. Dit bespaart papier, portokosten en heel veel verkeersbewegingen. Er wordt gekeken naar een mogelijke uitwerking.

Textiel

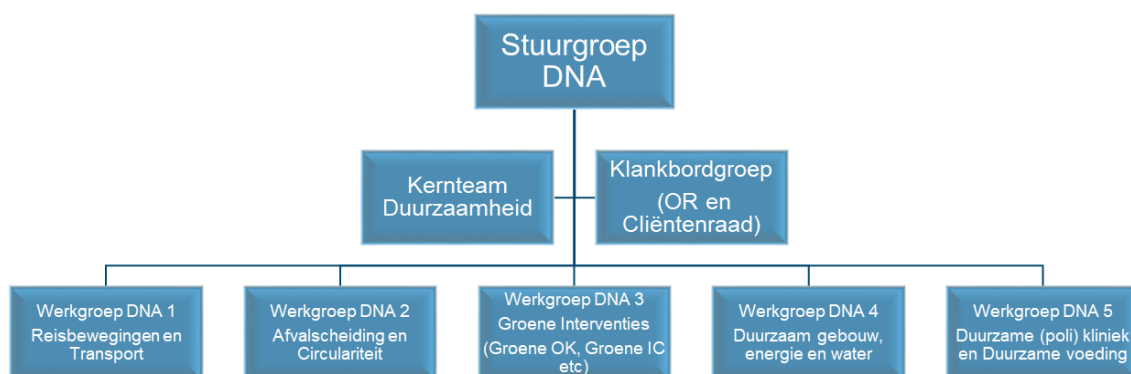
Amphia wordt door de samenwerking met CleanLease volledig ontzorgd op het gebied van textiel. CleanLease verzorgt al het linnen van Amphia.

Nieuw linnen heeft een EKO-keurmerk. Het gebruikte materiaal is niet met chloor gebleekt. Textiel wordt door natte reiniging gewassen. Aangezien het om een leasecontract gaat, wordt het linnen in de afvalfase door CleanLease gerecycled.

13. Vooruitblik 2022 en verder

Amphia heeft de ambitie om in de komende jaren volop in te zetten op verduurzaming en uiteindelijk het gouden certificaat Milieuthermometer Zorg te behalen. Met het starten van het programma Duurzaamheid is een grote stap gezet om duurzaamheid blijvend te verankeren in de organisatie

Inmiddels zijn er verschillende werkgroepen en Green Teams hard aan het werk met duurzame initiatieven, waarmee we de volgende stappen naar een groener Amphia kunnen zetten.

Werkgroep DNA 1	<ul style="list-style-type: none"> • Stimuleren fietsen naar het werk • Aanrijroutes fietsen
Werkgroep DNA 2	<ul style="list-style-type: none"> • Afvalreductie • Afvalscheiding • Circulariteit
Werkgroep DNA 3	<ul style="list-style-type: none"> • Groene OK (duurzame OK-kleding, reductie narcosegassen, minder disposables en medicatie) • Groene IC en Groene Scopie (afvalreductie, minder disposables)
Werkgroep DNA 4	<ul style="list-style-type: none"> • Waterbesparing sprinklers • Energie meten aan de bron • Onderzoek groen dak bestaande bouw
Werkgroep DNA 5	<ul style="list-style-type: none"> • Verduurzamen (poli)klinische processen (afval, materialen) • Duurzame voeding voor patiënten en medewerkers